מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את שלבי הלימוד של יצירה ספרותית
- לזהות ולהבין אמצעים ספרותיים נפוצים
- לתרגל כתיבה ודיון על יצירה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – הבנה כללית

1. א – פתיחה, שאלות מדורגות, אמצעים ספרותיים, כתיבה ודיון
2. ב – השוואה עם מילת דימוי כמו כמו
3. א – השוואה בלי מילת דימוי
4. ב – תיאור מוגזם כדי להדגיש רעיון
5. ב – הצגת שני דברים הפוכים
6. א – מתן תכונות אדם לדבר שאינו אדם

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. נכון – כך בונים הבנה שלב אחר שלב
2. לא נכון – הם עוזרים להבין משמעות ורגש, לא רק עלילה
3. נכון – זה ההבדל בינו למטאפורה
4. לא נכון – במטאפורה אין מילת דימוי, ההשוואה סמויה
5. נכון – זה השלב האחרון בתהליך הלימוד

חלק ג׳ – התאמת מושגים

1 – ג (השוואה בעזרת מילה כמו כמו או כאילו)
2 – ד (השוואה סמויה בלי מילת דימוי)
3 – א (תיאור מוגזם כדי להדגיש רעיון)
4 – ה (הצגת שני דברים הפוכים זה מזה)
5 – ב (מתן תכונות אדם לדבר שאינו אדם)

חלק ד׳ – השלמת משפטים

1. דימוי
2. מטאפורה
3. הגזמה
4. ניגוד
5. אנשה

חלק ה׳ – סידור שלבי הלימוד

1. קריאת פתיחה והכרת הרקע ליצירה
2. מענה על שאלות מדורגות להבנת התוכן
3. זיהוי אמצעים ספרותיים ביצירה
4. כתיבה ודיון על משמעות היצירה

חלק ו׳ – כתיבה ודיון

1. תלמיד/ה יבחר/תבחר אמצעי, יכתוב משפט דוגמה נכון, ויסביר כיצד האמצעי מעצים את המשמעות או הרגש ביצירה
2. התלמיד יסביר שכל שלב מוסיף הבנה - רקע, תוכן, משמעות אמנותית ולבסוף חשיבה אישית ודיון

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דימוי עם מילת דימוי, מטאפורה בלי
- כל תיאור מוגזם מתקבל
- כדי להבין משמעות עמוקה ורגש ביצירה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בדוגמה קצרה מהלוח לכל אמצעי ספרותי
- כדאי לתרגל את ההבדל בין דימוי למטאפורה בעל פה לפני הכתיבה
- פריטי skip_n מתאימים להשמטה בגרסת חנ״מ

דף תרגול: איך לומדים יצירה ספרותית בכיתה ח׳

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

לומדים כל סיפור או שיר בארבעה שלבים. בדף הזה נתרגל את השלבים ומילים חשובות בספרות.

📖 מילון קטן:

פתיחה	היכרות ראשונה עם היצירה והרקע שלה
שאלות מדורגות	שאלות שהולכות מקל לקשה כדי להבין את היצירה
אמצעים ספרותיים	כלים שהכותב משתמש בהם כדי ליצור אפקט, כמו דימוי או מטאפורה
דימוי	השוואה בעזרת מילה כמו כמו או כאילו
מטאפורה	השוואה בלי מילת דימוי
הגזמה	תיאור מוגזם כדי להדגיש רעיון או רגש
ניגוד	הצגת שני דברים הפוכים זה מזה
אנשה	נתינת תכונות אדם לדבר שאינו אדם

1 חלק א׳ – הבנה כללית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה סדר השלבים בלימוד יצירה?

א) פתיחה, שאלות מדורגות, אמצעים ספרותיים, כתיבה ודיון ב) הקדמה, ניתוח, סיכום, מבחן

ג) קריאה, שינה, כתיבה, שיר ד) תרגום, דקדוק, הקראה, ציור

2. מה זה דימוי?

א) הגזמה גדולה ב) השוואה עם מילת דימוי כמו כמו ג) חזרה על מילה ד) שאלה קשה

3. מה זה מטאפורה?

א) השוואה בלי מילת דימוי ב) שאלה פתוחה ג) תיאור קצר ד) חרוז בשיר

4. מה זה הגזמה?

א) תיאור מדויק מאוד ב) תיאור מוגזם כדי להדגיש רעיון ג) חזרה על משפט ד) שאלה מדורגת

5. מה זה ניגוד?

א) חזרה על אותה מילה ב) הצגת שני דברים הפוכים ג) השוואה עם כמו ד) תיאור חיה

6. מה זה אנשה?

א) מתן תכונות אדם לדבר שאינו אדם ב) שאלה על הסופר ג) חזרה על שיר ד) תיאור טבע בלבד

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	שאלות מדורגות הולכות מהקל אל הקשה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	אמצעים ספרותיים עוזרים להבין רק את העלילה	☐	☐
3	דימוי משתמש במילת השוואה כמו כמו או כאילו	☐	☐
4	מטאפורה היא השוואה גלויה עם מילת דימוי	☐	☐
5	כתיבה ודיון הם חלק מלימוד היצירה בכיתה ח׳	☐	☐

3 חלק ג׳ – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דימוי	____	**א.** תיאור מוגזם כדי להדגיש רעיון
2. מטאפורה	____	**ב.** מתן תכונות אדם לדבר שאינו אדם
3. הגזמה	____	**ג.** השוואה בעזרת מילה כמו כמו או כאילו
4. ניגוד	____	**ד.** השוואה סמויה בלי מילת דימוי
5. אנשה	____	**ה.** הצגת שני דברים הפוכים זה מזה

4 חלק ד׳ – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. ב _____ יש השוואה גלויה עם מילת דימוי כמו כמו

2. ב _____ אין מילת דימוי, ההשוואה סמויה

3. _____ היא תיאור מוגזם כדי להדגיש רגש או רעיון

4. ב _____ מציגים שני דברים מנוגדים זה לזה

5. _____ היא מתן תכונות אנושיות לחפץ או לבעל חיים

5 חלק ה׳ – סידור שלבי הלימוד

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מענה על שאלות מדורגות להבנת התוכן
☐	כתיבה ודיון על משמעות היצירה
☐	קריאת פתיחה והכרת הרקע ליצירה
☐	זיהוי אמצעים ספרותיים ביצירה

6 חלק ו׳ – כתיבה ודיון

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו אמצעי ספרותי אחד (דימוי, מטאפורה, הגזמה, ניגוד או אנשה), כתבו משפט שממחיש אותו, והסבירו מה הוא מוסיף להבנת היצירה

2. מדוע חשוב לעבור על יצירה בארבעה שלבים (פתיחה, שאלות מדורגות, אמצעים ספרותיים, כתיבה ודיון) ולא רק לקרוא אותה פעם אחת?

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין דימוי למטאפורה?

תנו דוגמה להגזמה

למה חשוב לשים לב לאמצעים ספרותיים ביצירה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀